

จาก อิสราเอล ถึง รัฐมิสซิสซิปปี

Mt. Carmel International Training Centre
 12 David Pinsky Street (Pob. 6111) Haifa, Israel
 25 ธ.ค. 17
 เรียนคุณประพนธ์ ทรกนบถ

ฉบับนี้ผมจะเล่าเรื่องชีวิตหมู่บ้าน 2 แบบ ของอิสราเอล คือหมู่บ้านแบบ Kibbutz และหมู่บ้านแบบ Moshav หมู่บ้านทั้ง 2 แบบนี้อยู่ตามชนบทอย่างแท้จริง หรืออาจเรียกได้ว่าเป็นท้องทุ่งท้องนาแบบบ้านเรา Kibbutz คือหมู่บ้านแบบ Communal สมาชิกในหมู่บ้านเป็นเจ้าของทรัพย์สินร่วมกัน หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่าหมู่บ้านนารวม (Collective Villages) ผมเข้าใจว่าคงได้แนวคิดจากประเทศรัสเซีย เพราะส่วนหนึ่งมีผู้อพยพจากรัสเซีย Kibbutz แห่งแรกเป็นที่เก่าแก่ที่สุด มีชื่อว่า Degania ตั้งขึ้นในปี 1909 จบจน

มีคนมีลูกหลานสืบต่อมาถึง 4 ช่วงอายุคนแล้ว พวกนี้เรียกตัวเองว่าเป็น Commune

หมู่บ้าน Degonia ตั้งอยู่ริมฝั่งทะเล Galilee ซึ่งเป็นที่เกิดของแม่น้ำจอร์แดน ประวัติศาสตร์เล่าไว้ว่าปี 1910 ภูมิภาคส่วนนี้เป็นส่วนหนึ่งของอาณาจักร Ottoman แต่ในปีหลังอังกฤษก็เข้าไปครอบครอง หลังจากนั้นอีก 30 ปี (1948) ก็ได้มีการตั้งประเทศอิสราเอลขึ้น ในปี 1971 ใน Kibbutz มีสมาชิก 270 ครอบครัว แล้วสืบลูกหลานตั้งถั่วข้างต้น ต้นปาล์มที่เคยปลูกไว้ต้นสูงกว่าหลังคาบ้าน เมื่อก่อนเคยใช้มาเป็นแรง

งานในการเกษตรปัจจุบันใช้แทรกเตอร์แทน และยังมีไฟฟ้าแทนตะเกียงน้ำมัน มีชาวบ้านหมู่บ้านหนึ่งเคยเป็นรัฐมนตรีกระทรวงกลาโหม และอีกคนหนึ่งเป็นเสนาธิการทหารอากาศอิสราเอล ลูกหลานของหมู่บ้านยังได้รับการศึกษาจนถึงชั้นมหาวิทยาลัย คุณประพันธ์ คึกคึกทีเดียวกันว่าเขาสามารถดัดแปลงปรับปรุงระบบ และวิธีการของเขาได้ก็เยี่ยมเพียงไร

ปัจจุบันมี Kibbutz แบบนี้มากในอิสราเอล แต่ละแห่งมีขนาดไม่เท่ากัน ก็มีตั้งแต่ 12 คน จนถึงมากกว่า 1000 คน แต่โดยเฉลี่ยแล้ว Kibbutz ที่อยู่ในชนบทมีสมาชิกประมาณ 200-400 คน จากการสำรวจ ปี 1972 อิสราเอลมี Kibbutz 236 แห่ง ซึ่งคิดจํานวนพลเมืองแล้วมี 2.8% ของจํานวนพลเมืองทั้งหมด

หมู่บ้าน Kibbutz แต่ละแห่งจัดการปกครองแบบประชาธิปไตย แบบ Simple Democracy กล่าวคือองค์การบริหารสูงสุดของหมู่บ้าน คือการประชุมใหญ่ของหมู่บ้าน ซึ่งจัดขึ้นสัปดาห์ละครั้ง มีสมาชิกทั้งหมดร่วมการประชุมและออกเสียง คณะกรรมการผู้รับผิดชอบการบริหารงานหมู่บ้านจะมีการเลือกตั้งกันทุกปี

หมู่บ้านแบบ Kibbutz มีผลต่อความเจริญและพัฒนาบ้านเมืองอิสราเอลเป็นอย่างมาก การกระทำต่างๆ ถือว่าเป็นการกระทำเพื่อบ้านเกิดเมืองนอนของตัวเอง เขาจะสร้างระบบสังคมนิยมมากขึ้น โดยมีรากฐานจากการเข้าสู่พัฒนาที่ดิน ผู้นำด้านต่างๆ ของหน่วยงานราชการอิสราเอล เช่น นายทหาร สมาชิกสภาสูง (Knesset) จะมีคนจากหมู่บ้าน Kibbutz มากขึ้น และพวกนี้ถือเป็นความภูมิใจอันใหญ่หลวงที่มาจากหมู่บ้าน Kibbutz ปัจจุบันพวกหมู่บ้านนี้มีปัญหาเผชิญหน้ากับการอุตสาหกรรม

มีต่อส่วนได้ผลผลิตทางการเกษตรบ่อนโรงงานแล้ว

ประชาชนชาวอิสราเอลทุกคนด้วยความสนใจอยากเป็นสมาชิกในหมู่บ้าน Kibbutz ก็สมัครเป็นสมาชิกได้ แต่ถ้าอยู่แล้วไม่พอใจก็ลาออกได้เช่นกัน สำหรับเรื่องชีวิตในหมู่บ้าน Kibbutz นั้นผมค่อยเล่าให้ฟัง เอาไว้ตอนที่ผมไปฝึกงานในหมู่บ้านนี้เสียก่อน

เอาละครับตอนนี้ก็ฟังเรื่องของหมู่บ้านแบบหนึ่ง คือ โมชาฟ (Moshav) หมู่บ้านแบบนี้เป็นหมู่บ้านแบบสหกรณ์ (Co-Operative-Village) ลักษณะเฉพาะของหมู่บ้านแบบนี้ คือ แต่ละครอบครัวสามารถมีทรัพย์สินบางส่วนเป็นกรรมสิทธิ์ส่วนตัว และดำเนินงานภายในเขตที่ดินของตนเองได้ การซื้อขายหรือการตลาด และการส่งของจัดเป็นแบบสหกรณ์ เงินทุนและเครื่องมือในการผลิตเป็นของส่วนรวมมากน้อยต่างกัน

หมู่บ้าน Moshav แต่ละแห่งมีสมาชิกมากน้อยต่างกัน โดยเฉลี่ยแล้วจะมีระหว่าง 50-100 ครอบครัว จากการสำรวจในปี 1972 พบว่ามีหมู่บ้าน Moshav จํานวน 349 แห่ง มีพลเมืองประมาณ 4% ของจํานวนทั่วประเทศ

ผมจะเล่าเรื่องย้อนหลังไปสักนิด ถึงเรื่องกำเนิด Kibbutz และ Moshav ครั้งก่อนบอกไปแล้วว่า Kibbutz แห่งแรกเกิดขึ้นในปี 1909 แต่บางตำราก็บอกว่า 1910 ส่วน Moshav เกิดขึ้นในปี 1922 สถานที่เกิดหมู่บ้าน Moshav เพราะว่าการดำเนินชีวิตในหมู่บ้าน Kibbutz ไม่เป็นที่พอใจของคนบางกลุ่ม ไบรรดา Kibbutz ด้วยกัน บุคคลไม่สามารถจะมีสิทธิส่วนตัวได้ ทำได้เท่าไรก็ส่งกองกลางหมด ดังนั้นพวก

จึงแยกตัวตั้งหมู่บ้าน Moshav จากเวลานั้นถึงเวลานี้ จะเห็นว่าความนิยมหมู่บ้าน Moshav มีมากขึ้น จนกระทั่งปัจจุบันมีถึง 370 แห่งแล้ว ส่วนพวก Kibbutz มีเพียง 280 เท่านั้น ทั้งๆ ที่ได้ริเริ่มก่อตั้งขึ้นก่อน

ผมขอแสดงความคิดเห็นส่วนตัวกัน ๆ ในตอนนี้ว่า ความนิยมในระบบสังคมนิยม (Socialist) ยังได้รับความนิยมน้อย แต่จะเอาอะไรแก่กับเหตุการณ์ในอนาคต แม้แต่เหตุการณ์ปัจจุบันหรือมรณานี้เรายังคาดไม่ถึงเลย ดูตัวอย่างพวก PLO. (Palestine Liberation Organization) ซึ่งเป็นขบวนการกู้ชาติของพวกชาว ปาเลสไตน์ ยังได้รับเสียงสนับสนุนอย่างท่วมท้น ในการประชุมสหประชาชาติ Yasser Arafat ผู้นำยังได้แถลงการณ์ต่างๆ อย่างหน้าขึ้นตาบาน หันมาทาง Unesco ก็ยัง Vote ไม่ยอมให้เงินช่วยเหลืออิสราเอลอีก เห็นไหมครับว่าเหตุการณ์ข้างหน้ายังเอาแน่นอนไม่ได้

หมู่บ้าน Moshav แห่งแรกที่สุดคือ Nahalal ตั้งขึ้นปี 1921 ในหุบเขา Jezreel ซึ่งอยู่ไม่ไกลไปจากเมือง Haifa เท่าไรนัก ปัจจุบันหมู่บ้านนี้ร่ำรวยมาก เมื่อวันที่ 27 พ.ย. 17 ผมได้มีโอกาสไปทัศนศึกษาหมู่บ้าน Moshav แห่งหนึ่งชื่อ Gena Hacarmel Tzerufa ผมได้เดินชมบริเวณทั่วๆ และไปเยี่ยมชาวานา ในหมู่บ้านนี้มี 70 ครัวเรือน ประชากรทั้งหมด 400 คน นับเป็นหมู่บ้านขนาดใหญ่และฐานะก็ปานกลาง

เมื่อแรกตั้งหมู่บ้านแห่งนี้ใหม่ๆ คือ ค.ศ. 1949 ทศวรรษครอบครัวได้รับที่อยู่อาศัยเท่า ๆ กัน ซึ่งเป็นลักษณะหนึ่งของหมู่บ้าน Moshav ถ้าใครผลิตได้มากก็มีรายได้มาก สามารถปลูกบ้านเรือนเพิ่มขึ้นได้ ตามความต้องการและความจำเป็น

ประชาชนในหมู่บ้าน Tzerufa ส่วนมากอพยพมาจากอเมริกาใต้หรือแอฟริกาใต้ แต่ละครอบครัวได้รับที่ดิน 7½ เอเคอร์ (1 เอเคอร์=2½ ไร่) ในจำนวน 7½

เอเคอร์นี้จะเป็นที่ดินไถได้บ้าน 5 เอเคอร์ และเป็นที่ดินไถออกไปอีก 2½ เอเคอร์ ที่ดินอยู่ไถได้บ้านไว้สำหรับปลูกกล้วย มะเขือเทศ พริก เลียงไก่ เลียงวัวที่ดินไถได้บ้าน 2½ เอเคอร์ สำหรับทำสวนผลไม้ (ส้มหรือแอปเปิ้ล) กลางหมู่บ้านจะมี Shopping Centre ซึ่งเป็นของส่วนรวม เป็นร้านสหกรณ์ ใครจะซื้ออะไรก็ได้มีขายทุกอย่างตามราคาในเมือง

นอกจากนี้ที่ทำการของหมู่บ้านเป็นกระท่อมหลังเล็กๆ ทำด้วยอิฐและปูนเช่นเดียวกับบ้านชาวานา มีเจ้าหน้าที่ 1 คน คอยเก็บรักษาเอกสารต่างๆ ของชาวานา เจ้าหน้าที่นี้เรียกว่า Book Keeper หรือเรียกนายทะเบียนก็ยังไม่ผิดนัก ในแต่ละปีจะมีการเลือกตั้งกรรมการหมู่บ้าน ซึ่งประกอบด้วยสมาชิก 7 คน แต่ละครอบครัวส่งตัวแทนไปได้ 1 คน เพื่อไปใช้สิทธิออกเสียง ส่วนมากพ่อบ้านจะไป เพราะแม่บ้านจะต้องทำงานบ้าน แต่ถ้าหากพ่อบ้านไม่อยู่ แม่บ้านต้องไปใช้สิทธิ์แทนหรือไม่ก็ส่งลูกคนโตไป

ใจกลางหมู่บ้านไถได้กับร้านสหกรณ์จะมีสนามเด็กเล่น สนามฟุตบอล สนามบาสเก็ตบอล ซึ่งเป็นผลิตภัณฑ์ของสมาชิก ในหมู่บ้านยังมีโรงเรียนอนุบาล 1 โรงเรียนได้รับความช่วยเหลือจากกระทรวงศึกษาธิการ เครื่องอำนวยความสะดวกในหมู่บ้านมีพร้อม เช่น ไฟฟ้า น้ำ ถนน รถแท็กซี่ แต่ชาวานาจะต้องเสียค่าบริการตามสมควร บนหลังคาแต่ละบ้านจะมีแผ่นรับความร้อนจากดวงอาทิตย์ และมีท่อคูล์ไปยังที่เก็บน้ำ เพื่อใช้พลังจากดวงอาทิตย์ทำน้ำอุ่น ซึ่งนับว่าเป็นที่น่ายินดีมาก

ผมขอจบจดหมายฉบับนี้เพียงเท่านี้ก่อน ขอฝากความคิดถึงมายังทุกๆ คน □

รักและคิดถึง
ทวี ทิมจำ